Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0244

Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmine: abi andmine Rumeeniale, Küprosele ja Hispaaniale seoses 2025. aasta loodusõnnetustega

Euroopa Parlamendi 7. juuli 2026. aasta resolutsioon, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise kohta, et anda abi Rumeeniale seoses 2025. aasta mai lõpu üleujutustega, Küprosele seoses 2025. aasta juuli metsa- ja maastikupõlengutega ning Hispaaniale seoses 2025. aasta augusti metsa- ja maastikupõlengutega (COM(2026)1002 – C10-0119/2026 – 2026/0120(BUD))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2026)1002 – C10-0119/2026),

– võttes arvesse nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu Solidaarsusfondi loomise kohta[1],

– võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027[2], eriti selle artiklit 9,

– võttes arvesse 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava[3], eriti selle punkti 10,

---

1 ELT L 311, 14.11.2002, lk 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj.
2 ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
3 ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28, ELI: https://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi[4],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+)[5],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrust (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013[6],

– võttes arvesse oma 17. detsembri 2024. aasta resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse piirkondlikku erakorralist ülesehitustoetust (RESTORE) ning millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1057[7], ning eelkõige sellele lisatud eelarvehinnangut,

– võttes arvesse Euroopa Keskkonnaameti aruannet nr 1/2024 Euroopa kliimariskide hindamise kohta (EUCRA)[8],

A. arvestades, et 2025. aasta 26. maist kuni juuni alguseni tabasid Rumeeniat tugevad vihmasajud, mis põhjustasid Rumeenia Centru, Sud Muntenia ja Nord Esti piirkonnas tõsiseid üleujutusi, mille otsene kogukahju komisjoni hinnangul oli 573,59 miljonit eurot ning mis mõjutasid elutähtsat taristut, avalikke teenuseid ja tuhandeid leibkondi; arvestades, et üleujutused põhjustasid suurt kahju Praidi soolakaevandusele ja sellega seotud hüdrotehnilisele taristule;

B. arvestades, et 2025. aasta juulis tabasid Küprost Limassoli ja Paphose piirkonnas pikaajalise põua, äärmuslike kuumalainete ja tugeva tuule tagajärjel enneolematud metsa- ja maastikupõlengud, mille otsene kogukahju komisjoni hinnangul oli 252,68 miljonit eurot; arvestades, et metsa- ja maastikupõlengud tõid kannatusi tuhandetele elanikele, hävitasid ligi 900 eraomandit ja põhjustasid vähemalt kaks surmajuhtumit;

---

4 ELT L 231, 30.6.2021, lk 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj.
5 ELT L 231, 30.6.2021, lk 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj.
6 ELT L 435, 6.12.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.
7 Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2024)0059.
8 https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/european-climate-risk-assessment

C. arvestades, et 2025. aasta augustis tabas Hispaaniat kolmas raskete metsa- ja maastikupõlengute laine, mille otsene kogukahju on komisjoni hinnangul 4,32 miljardit eurot; arvestades, et tulekahjud mõjutasid 16 autonoomset piirkonda, põhjustasid suurt keskkonna-, sotsiaalset ja majanduslikku kahju ning vähemalt kaheksa surmajuhtumit;

D. arvestades, et see, et liikmesriikides toimuvad üleujutused ning metsa- ja maastikupõlengud on üha rängemad ja sagedasemad, näitab, et kliimamuutused avaldavad mõju järjest kiiremini, mis nõuab liidult tugevamaid kohanemis-, ennetus- ja vastupanuvõimemeetmeid;

1. väljendab sügavaimat solidaarsust kõikide ohvrite ja nende perekondadega ning kõikide inimestega, kellele 2025. aasta mai lõpus ja juuni alguses Rumeenias toimunud üleujutused, 2025. aasta juulis Küprosel ja 2025. aasta augustis Hispaanias toimunud metsa- ja maastikupõlengud on kannatusi toonud, ning abistamispüüdlustes osalevate riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutustega;

2. väljendab heameelt otsuse üle, mis on käegakatsutav ja nähtav vorm liidu solidaarsusest üleujutuste ning metsa- ja maastikupõlengute tõttu kannatada saanud kodanike ja piirkondadega Rumeenias, Küprosel ja Hispaanias;

3. kordab, kui oluline on teavitada üldsust Euroopa Liidu Solidaarsusfondiga (ELSF) kaasnevast käegakatsutavast kasust, et veelgi suurendada kodanike teadlikkust liidu vahenditest ja programmidest ning Euroopa solidaarsusest kriisi ajal, eelkõige mõjutatud piirkondades;

4. tuletab meelde, et ELSFi eelarve on piiratud ja seda ei saa käsitada ainsa suurte loodusõnnetustega tegelemise vahendina; nõuab seetõttu liidu eelarve finantssuutlikkuse hindamist; rõhutab, et kõiki fondiga seotud menetlusi tuleb kiirendada ja lihtsustada, et abi jõuaks mõjutatud piirkondadesse võimalikult kiiresti;

5. juhib tähelepanu tõsiste, hävitavate ja surmavate loodusõnnetuste arvu suurenemisele Euroopas ning kutsub liikmesriike ja komisjoni üles investeerima kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise meetmetesse, et vältida inimohvreid ja majanduslikku kahju; kutsub liikmesriike üles võtma arvesse, et kliimariskid mõjutavad vähekaitstud elanikkonnarühmi sotsiaal-majanduslike tegurite tõttu ebaproportsionaalselt palju; märgib, et liikmesriigid peaksid seadma esikohale taastamismeetmed, et toetada mõjutatud elanikkonda, eelkõige vähekaitstud kogukondi, et tagada taastumise ajal võimalus saada inimväärne eluase ja tarbida esmatähtsaid teenuseid; nõuab, et tehtaks jõupingutusi selle tagamiseks, et ELSFi abi jõuaks kiiresti lõplike abisaajateni, sealhulgas ettevõtjate, VKEde, perede ja mõjutatud kodanikeni, samuti taristu rekonstrueerimiseks ja materiaalse kahju heastamiseks koos vastava mõjuhinnangu ja

asjakohaste kontrollimehhanismidega; toonitab elutähtsa taristu, sealhulgas transpordi-, energia-, veemajandus- ja tervishoiutaristu ning sidevõrkude taastamise ja tugevdamise tähtsust, et suurendada mõjutatud piirkondade vastupanuvõimet ja vähendada kaitsetust tulevaste katastroofide ees;

6. rõhutab, et ELSF on üksnes vahend, mis tegeleb tagajärgedega, ning et liit peaks jätkuvalt tegelema ka kliimamuutustega kohanemise ja nende leevendamisega ning toetama looduskatastroofide ennetamisele suunatud Euroopa ja liikmesriikide poliitikameetmeid; toonitab, et Euroopa Keskkonnaameti aruandes nr 1/2024 Euroopa kliimariskide hindamise kohta rõhutatakse vajadust selles tuvastatud riskide suhtes meetmeid võtta; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles jätkama jõupingutusi, et tugevdada vastupanuvõimet, suurendada valmisolekut ja aidata kaasa Pariisi kokkuleppest tulenevate kohustuste täitmisele, tagades samal ajal kogu liidus toimiva katastroofide ennetamise, riskijuhtimise ja elanikkonnakaitse suutlikkuse; rõhutab samuti vajadust ennetusmeetmete järele mitte ainult tulevaste kahjude leevendamiseks, vaid ka selleks, et vältida riskitingimuste süvenemist katastroofiliste sündmuste, näiteks üleujutuste, metsa- ja maastikupõlengute, maalihete või järvede ja jõgede kuivamise tagajärjel; toonitab eri programmide vahelise piisava paindlikkuse olulisust; rõhutab, et paindlikkusega eri rahastamisprogrammide vahel peab kaasnema range eelarvekontroll, et vältida rahastamise dubleerimist ja raha raiskamist, ning selle puhul tuleb igati järgida eelarve tõhususe põhimõtteid ja sihipäraseid tulemusnäitajaid;

7. tuletab meelde, et RESTORE[9] ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD)[10] erimeetmed pakuvad loodusõnnetustes kannatada saanud liikmesriikidele rahaliste vahendite kasutamise suurema paindlikkuse kaudu täiendavat abi; rõhutab, et liikmesriigid peaksid neid võimalusi ära kasutama;

8. tuletab meelde vajadust mõjusa koostoime järele muude liidu poliitikavaldkondade ja programmidega ning rõhutab, et liikmesriigid peaksid parimal viisil ära kasutama eelkõige Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+ ja maaelu arengu programmide pakutavaid rahastamisvõimalusi; kutsub komisjoni üles hindama võimalikult kiiresti kõiki liikmesriikide põhjendatud taotlusi jaotada riiklike taaste- ja vastupidavuskavade vahendeid ümber looduskatastroofiabiks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/241[11] sätestatud reeglitega; nõuab tungivalt, et

---

9 ELT L, 2024/3236, 23.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3236/oj.

10 ELT L, 2024/3242, 23.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3242/oj.

11 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

asjaomased ametiasutused tagaksid asjakohase ja vajaliku koordineerimise riigi, piirkondliku ja kohaliku tasandi vahel, et tagada rahaliste vahendite läbipaistev, õiglane ja meelevaldsuseta jaotamine kõigi mõjutatud paikkondade vahel;

9. toonitab, et ELSFist abi saamine ei tohi tingida nende liidu rahaliste vahendite kahanemist, mida liikmesriigid saavad muudest liidu poliitikavaldkondadest või programmidest; tuletab meelde, et liikmesriigid võivad kooskõlas kohaldatavate liidu õigusnormidega anda riigiabi, eelkõige põllumajandusettevõtetele, kes on loodusõnnetuste tõttu kahju kannatanud;

10. tuletab meelde, kui oluline on kahjustuste kiire ja usaldusväärne hindamine, mille puhul võetakse korrektselt arvesse majanduslikke tagajärgi, ning nõuab rohkemate operatiivmeetmete võtmist, et lühendada keskmist ettemaksete tegemise aega, tagades samal ajal liidu eelarve kaitse; rõhutab sellega seoses vajadust ELSFi vahendite kasutamise täieliku läbipaistvuse, toimiva seire ja järelkontrolli järele, et tagada liidu vahendite jõudmine mõjutatud piirkondade ja elanikkonnani; nõuab samuti tungivalt, et komisjon uuriks kõiki võimalusi ELSFi kasutuselevõtmise kiirendamiseks;

11. rõhutab tungivat vajadust anda mõjutatud kodanikele, peredele, ettevõtjatele ja kohalikele kogukondadele ELSFi kaudu võimalikult kiiresti viivitamatut rahalist abi, et tagada toetuse õigeaegne jõudmine Rumeenia, Küprose ja Hispaaniani; nõuab ka tungivalt, et komisjon uuriks kõiki võimalusi ELSFi kasutuselevõtmise kiirendamiseks, eelkõige kehtivate reeglite muutmise ja kandidaatriikidele suuremate ettemaksete tegemise kaudu; rõhutab, kui oluline on ELSFi toetuse taotluse esitamise ja rahastamisotsuse tegemise vahele jäävat aega lühendada; rõhutab vajadust lihtsustada ja kiirendada sisemenetlusi, kahjustamata seejuures institutsioonilist tasakaalu, eelkõige Euroopa Parlamendi kui ühe eelarvepädeva institutsiooni õigusi;

12. kutsub komisjoni üles tegema Rumeenia ametiasutustega tihedat koostööd, et toetada Praidi soolakaevanduse ja selle läheduses asuvate kannatada saanud kogukondade kiiret ülesehitamist, tunnistades soolakaevanduse ainulaadset strateegilist tähtsust piirkondliku majandusliku vastupanuvõime, tööhõive, turismi, rahvatervise, elutähtsa taristu ja veemajanduse taristu jaoks; nõuab sellega seoses kõigi asjakohaste liidu rahastamisvahendite täielikku kasutuselevõttu ja kehtivate liidu reeglite alusel maksimaalse võimaliku paindlikkuse kasutamist, et kiirendada taastumist, taastada esmatähtsad teenused, toetada kohalikku majandust ja tugevdada piirkonna pikaajalist vastupanuvõimet tulevastele üleujutustega seotud riskidele; arvestades probleemide ulatust ning nende sotsiaalset ja majanduslikku mõju, kutsub komisjoni üles tegema kindlaks täiendavad rahastamisvahendid ja solidaarsusmehhanismid mõjutatud töötajate ja piirkondade toetamiseks, sealhulgas suurem paindlikkus ühtekuuluvuspoliitika

vahendite ja Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) kasutamisel, koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) ja muude asjakohaste liidu rahastamisvahendite kasutuselevõtmisel;

13. kiidab käesolevale resolutsioonile lisatud otsuse heaks;

14. teeb presidendile ülesandeks kirjutada koos nõukogu eesistujaga otsusele alla ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;

15. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon koos selle lisaga nõukogule ja komisjonile.

LISA: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise kohta, et anda abi Rumeeniale seoses 2025. aasta mai lõpu üleujutustega, Küprosele seoses 2025. aasta juuli metsa- ja maastikupõlengutega ning Hispaaniale seoses 2025. aasta augusti metsa- ja maastikupõlengutega

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu Solidaarsusfondi loomise kohta[1], eriti selle artikli 4 lõiget 3,

võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027[2], eriti selle artiklit 9,

võttes arvesse eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ja usaldusväärset finantsjuhtimist ning uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava käsitlevat Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet[3], eriti selle punkti 10,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liidu Solidaarsusfondi (edaspidi „fond“) eesmärk on võimaldada liidul kiiresti, tulemuslikult ja paindlikult reageerida kriisiolukordadele ning näidata üles solidaarsust suure või piirkondliku looduskatastroofi või ulatusliku rahvatervise hädaolukorra tagajärjel kannatanud piirkondade elanikega.

(2) Nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2093 (muudetud määrusega (EL, Euratom) 2024/765[4]) artikli 9 kohaselt ei tohi fond ületada

---

1 EÜT L 311, 14.11.2002, lk 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj.

2 ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

3 ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28, ELI: https://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

4 Nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2024/765, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).

ülemmäära.

(3) 14. augustil 2025 esitas Rumeenia taotluse fondi vahendite kasutuselevõtuks seoses 2025. aasta mai lõpu ja juuni alguse üleujutustega.

(4) 14. oktoobril 2025 esitas Küpros taotluse fondi vahendite kasutuselevõtuks seoses 2025. aasta juuli metsa- ja maastikupõlengutega.

(5) 30. oktoobril 2025 esitas Hispaania taotluse fondi vahendite kasutuselevõtuks seoses 2025. aasta augusti metsa- ja maastikupõlengutega.

(6) Need taotlused vastavad fondist rahalise toetuse saamise tingimustele, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 2012/2002 artiklis 4.

(7) Seepärast tuleks fondi vahendid kasutusele võtta, et anda Rumeeniale, Küprosele ja Hispaaniale rahalist abi.

(8) Selleks et tagada liidu finantsabi võimalikult kiire kättesaadavus asjaomastele liikmesriikidele ja vältida viivitusi Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmisel, peaks käesolev otsus jõustuma kiireloomulisena selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval ja seda tuleks kohaldada alates selle vastuvõtmise kuupäevast,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu 2026. eelarveaasta üldeelarves võetakse seoses looduskatastroofidega Euroopa Liidu Solidaarsusfondi vahenditest kulukohustuste ja maksete assigneeringutena kasutusele järgmised summad:

a) Rumeeniale eraldatakse 14 339 675 eurot seoses 2025. aasta mai lõpu ja juuni alguse üleujutustega;

b) Küprosele eraldatakse 9 209 223 eurot seoses 2025. aasta juuli metsa- ja maastikupõlengutega;

c) Hispaaniale eraldatakse 120 550 858 eurot seoses 2025. aasta augusti metsa- ja maastikupõlengutega.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates [*vastuvõtmise kuupäev*][*].

…,

Euroopa Parlamendi nimel *president*	*Nõukogu nimel* *eesistuja*

[*] Kuupäeva lisab Euroopa Parlament enne ELTs avaldamist.